

и составление перечня ответов, на поставленные вопросы в просмотренных и прослушанных программах.

Контрольно-измерительные материалы на образовательном портале факультета журналистики Белорусского государственного университета в рамках курса «Русский язык как иностранный» представлены в виде тестовых работ и тематики рефератов, которые должны выполнить студенты для получения зачета по изучаемой дисциплине.

Как следует из выводов и рекомендаций многочисленных научных исследований по проблематике применения ресурсов виртуальной образовательной среды Moodle в системе разноуровневого обучения зарубежных студентов русскому языку как иностранному, внедрение данной технологии в учебную практику целесообразно и обоснованно.

Библиографические ссылки

1. Андреев А. В., Доценко И. Б. Практика электронного обучения с использованием Moodle. Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2008. 146 с.

МЕДЫЯТЭКСТ У НОВАЙ СТЫЛІСТЫЧНАЙ ПАРАДЫГМЕ

В. І. Іўчанкаў

*Беларускі дзяржаўна ўніверсітэт,
вул. Кальварыйская, 9, 220004, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь,
diskurs03@mail.ru*

Сучасны медыятэкст уяўляе сабой сукупнасць сістэмных элементаў лінейнай прыроды і новых – заснаваных на актуалізацыі палікодавага фармату. Гэта кардынальна мяняе яго стылістычнае аблічча. У ім спалучаюцца ў рознай ступені і на розных платформах вербальныя і паравербальныя складнікі з паступовым нарастаннем тэкстаўтваральнай ролі апошніх. Стылістычная стратэгія будзеца як на функцыянальным размежаванні маўленчых сродкаў, так і на кантамінацыі іх, канвергенцыі і ўзаемапранікненні лексічных груп, граматычных форм. Выпрацоўваецца новая мадэль вытворчасці тэксту, на змену сукцэсіўнаму прыходзіць сімультаннае ўспрыманне.

Ключавыя словы: журналістыка; тэкст; стылістыка; медыявытворчасць; парадыгма.

MEDIA TEXT IN A NEW STYLISTIC PARADIGM

V. I. Ivchenkov

*Belarusian State University,
9, Kalvariyskaya Str., 220004, Minsk, Republic of Belarus
Corresponding author: V. I. Ivchenkov (diskurs03@mail.ru)*

Modern media text is a set of system elements of a linear nature and the new ones – based on the actualization of the polycode format. This drastically changes its stylistic appearance. It combines verbal and paraverbal components to different degrees and on different platforms with a gradual increase in the text-forming role of the latter. The stylistic strategy is based both on the functional delimitation of speech means and on their contamination, convergence and interpenetration of lexical groups, grammatical forms. A new model of text production is being developed, successive perception is being replaced by simultaneous perception.

Key words: journalism; text; stylistics; media production; paradigm.

Нягледзячы на нядаўняе крытычнае стаўленне да стылістыкі сёння цікавасць да яе ўзрастае. Мяняюцца прыярытэты ў прымяненні стылістычных рэгістраў, адбываецца размыванне функцыянальных межаў выкарыстання слова. Напрыклад, сучасны медыятэкст утрымлівае ў сабе элементы мастацкага, навуковага, афіцыйнага стыляў. Стылістыка церпіць нарастанне размоўнага элемента, які мяжуе з агрэсіўнай азначнасцю. Медыямаўленне стала больш мастацкім у плане выражэння, ды і зместу таксама. З'явілася магчымасць выказаць асабістае гледжанне на праблему. І ад таго, наколькі яно пераканальнае, падстаўнае, аргументаванае, залежыць уплывовая моц журналісцкага матэрыялу.

Камунікатыўны працэс сучаснасці значна памяняўся, і ў першую чаргу за кошт камунікацыйных тэхналогій. У гэтым угледжваецца трансфармаванае аблічча журналіста, арсенал крэатыўнай падачы інфармацыі, пошуковыя сістэмы, навігацыйныя і мультымедыйныя інструменты. Развіццё мабільных каналаў камунікацыі (сацыяльных сетак, месенджараў, чатаў і інш.) стала рухавіком для транспаніравання міжасобасных зносін у гэтыя каналы. Такія перамены парушылі традыцыйныя фарматы ўзаемадзеяння паміж суб'ектамі масавай камунікацыі. У выніку СМІ пастаўлены перад складанай сітуацыяй трансфармацыі медыяасяродку і змены ролевых мадэляў. Сёння назіраецца сітуацыя, калі медыякампаніі паступова губляюць пазіцыю транслятара інфармацыйных тэкстаў (суб'ект-аб'ектная мадэль) і выму-

шаны ўключацца ў камунікатыўныя акты на роўных са сваёй аўдыторыяй (суб'ект-суб'ектная мадэль). З'яўленне новых каналаў камунікацыі дазволіла здзяйсняць камунікатыўныя акты ў лічбавых фарматах, што, натуральна, прывяло да змяншэння цікавасці да традыцыйных форм. Базавым паняццем ва ўмовах змененага асяродку карыстальніцкай камунікацыі стала мультыканальнасць (шматканальнасць).

Журналісцкі працэс цесна звязаны з грамадска-палітычнымі абставінамі, ідэалогіяй, з філасофскай думкай, этычнымі прынцыпамі і эстэтычнымі ідэаламі, з распрацаванасцю літаратурнай мовы і развіццём розных відаў мастацтва. Назіраецца павелічэнне аб'ёмаў інфармацыйных плыняў, паскарэнне іх атрымання і ўспрымання медыйнымі спажывальцамі. Гэта выразна паказвае на неабходнасць фрагментацыі інфармацыі, сціскання яе зместавага складніка, што дасягаецца за кошт рэверсіравання ў бок пашырэння паравербальнага кампанента. Яўна назіраюцца тэндэнцыі да мультыканальнасці, платформеннай дыстрыбуцыі, паравербальнасці.

Сучасная масавая камунікацыя патрабуе агульных знакаў для пабудовы якасных зносін. У межах семіётыкі як навукі пра знакі вывучаюцца агульныя іх асаблівасці, віды і заканамернасці выкарыстання, функцыянавання і змянення структур; шрыфты, колеры, выявы, аўдыя- і відэафайлы, а таксама флэш-анімацыя выступаюць «канцэнтраванымі» элементамі крэалізаваных тэкстаў; як для стварэння, так і для дэкадзіравання такіх відаў тэксту неабходна валоданне агульнымі ведамі або фрэймамі, якія закладваюцца на ментальным узроўні ў выглядзе пэўных сцэнарыяў. Эматыконы як найбуйнейшая група тэкставых знакаў валодаюць выразнай асаблівасцю скарачаць тэкст і надаваць яму мноства сэнсавых адценняў; сяміятычная сутнасць эматыконаў робіць іх універсальным інструментам перадачы інфармацыі; асноўныя віды сеткавых крэалізаваных тэкставых структур складаюць коміксныя выявы, дэматыватары, піктаграфічныя малюнкi, «падарункі», «фотажабы» і інш.; узаемадзеянне такіх структур з тэкстам будзеца або на прамым уключэнні ў тэкставую структуру, або на выкарыстанні тэкставых элементаў для ўласнага дапаўнення; найноўшым відам крэалізаваных структур з'яўляецца мем – аб'ект меметыкі. Сацыяльныя сеткі манапалізуюць прастору карыстальніка інтэрнэту і ўсё часцей выступаюць месцам кандэнсацыі разнастайных функцый інфармацыйных плыняў; асаблівая сувязь наладжваецца з інфармацыйнымі парталамі, якія вымушаны адпавядаць новым запатрабаванням аўдыторыі і таму інтэгруюцца ў сацыяльныя платформы.

Са з'яўленнем блогасферы стала неабходным умець вырозніваць інфармацыю. У сучаснай медыякамунікацыі выяўляюцца рызыкагенныя зоны з гледжання публічных маўленчых паводзін. Новая функцыя мовы, што рэалізуецца ў інтэрнэт-камунікацыі, – функцыя прэзентацыі і самапрэзентацыі – прыводзіць да парушэння традыцыйнага вербальнага ідэала і трансфармацыі соцыумных мадэляў паводзін у бок агрэсіўнай самарэкламы і падаўлення іншага меркавання. Перад намі рэальнасць, якая нясе шэраг пагроз: ад распаўсюджвання радыкальных ідэй і тэорый змовы да дыпламатычных крызісаў. Медыя наводнены дэзынфармацыяй, якая распаўсюджваецца праз папулярныя месенджары. Грамадства на мяжы XX і XXI стагоддзя як быццам кінута ў зацятую барацьбу, а менавіта – у стан сеткацэнтрывага супрацьстаяння. Надакучлівая вербальная агрэсія паступова транспануецца ў фізічную. Медыйная інфармацыя становіцца кадыфікаванай, думкі блытанымі, фразы двухзначнымі. Гэтая кадыфікаваная мова, што генерыруецца ў рэвалюцыі новага часу, – упадабаны прыём палітэхналагаў.

РЭДАКТАРСКІ ІНСТРУМЕНТАРЫЙ У ЭНЦЫКЛАПЕДЫЧНЫМ ВЫДАВЕЦТВЕ: МЕТАДЫЧНЫЯ ЎКАЗАННІ І ІХ ПАРАЎНАЛЬНЫ АНАЛІЗ

В. І. Іўчанкаў¹⁾, Я. А. Рудачэнка²⁾

*¹⁾Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,
вул. Кальварыйская, 9, 220004, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь,
diskurs03@mail.ru,*

*²⁾Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,
вул. Кальварыйская, 9, 220004, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь,
chelseachampion02@gmail.com*

Разглядаюцца пытанні фарміравання рэдактарскага інструментарыю паводле прызнаных нарматыўных палажэнняў і спецыялізаваных, выпрацаваных у канкрэтным выдавецтве метадычных указанняў; параўноўваюцца іх варыянты ў дыяхронным аспекце, тлумачацца экстралінгвістычныя фактары пераасэнсавання пэўных выпадкаў у рэдактарскай дзейнасці.

Ключавыя словы: рэдактарскі інструментарый; метадычныя ўказанні; маўленчая практыка; энцыклапедычны артыкул; экстралінгвістычныя фактары; выдавецтва.